

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Л.Г. Бойко

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

“ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМТЦВА”

(для студентів 3 курсу заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр,
галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”,
напряму підготовки 6.030509 - „Облік і аудит”)

Харків - ХНАМГ - 2009

Програма навчальної дисципліни та Робоча програма навчальної дисципліни “Облікова політика підприємства” для студентів 3 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”, напряму підготовки 6.030509 - „Облік і аудит” / Укл.: Л.Г. Бойко - Харків: ХНАМГ, 2010. - с. 23

Укладач: Л.Г.Бойко

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Рецензент: зав. кафедри Економіки підприємств міського господарства Харківської національної академії міського господарства, доктор економічних наук

А.Є. Ачкасов

Затверджена на засіданні кафедри ЕПМГ (протокол №3 від. 03.10.2009 р.)

ЗМІСТ

Стор

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована основна література.....	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	10
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	10
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	14
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента.....	16
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	17
2.6. Критерії оцінювання знань.....	21
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	22

ВСТУП

Ринкові умови господарювання зумовлюють певні специфічні особливості ведення бухгалтерського обліку, зумовлені тим, що на відміну від адміністративно-командної економіки з її жорстким інваріантним декретуванням його методики, підприємства, як констатується в Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», самостійно визначають свою облікову політику.

Звісно, що при цьому мають враховуватись вимоги, встановлені тим же законом щодо державного регулювання бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності з метою створення єдиних правил, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів. Це стосується також технологічних аспектів забезпечення відображення у бухгалтерському обліку результатів їх діяльності, оскільки розмаїття економічних взаємовідносин за умов демократизації унеможливило уніфікацію його методики на кожному підприємстві.

Отже, на кожному підприємстві треба, базуючись на встановлених основних принципах, визначати власну облікову політику — сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Це і обумовлює актуальність вивчення дисципліни “Облікова політика підприємства”.

Дисципліна “Облікова політика підприємства” є нормативною дисципліною за напрямом підготовки 6.030509 - „Облік і аудит”, галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

СВО ХНАМГ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра за напрямом підготовки 6.030509 - „Облік і аудит”, галузі знань 0305 – „Економіка і підприємництво”, 2006 р.;

Навчальний план підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.030509 - „Облік і аудит”, галузі знань 0305 – „Економіка і підприємництво”, 2006 р.;

Програма ухвалена кафедрою „Економіки підприємств міського господарства” (протокол №1 від 02.09.2009р.) та Вченою радою факультету „Післядипломної освіти та заочного навчання” (протокол №1 від 04.09. 2009р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Мета вивчення:

Дисципліна «Облікової політика підприємства» є однією зі складових, яка забезпечує формування професійних знань спеціалістів за спеціальністю «Облік і аудит», її метою є засвоєння принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які необхідно застосовувати на кожному підприємстві з метою складання і подання звітності.

Завдання вивчення дисципліни:

Досягнення поставленої мети зумовлює такі завдання при вивченні цієї дисципліни:

- засвоєння вимог нормативно-правових актів щодо визначення облікової політики підприємства;
- формування цілісної системи знань особливостей принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які використовуються для складання й подання звітності;
- оволодіння навиками практичного застосування елементів облікової політики безпосередньо на підприємстві;
- забезпечення вміння визначати облікову політику підприємства з урахуванням особливостей його діяльності та чинних вимог нормативно-правових актів, яким вона регулюється.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні:

Основоположні економічні категорії облікової політики, основні принципи відображення результатів господарської діяльності в обліку підприємства, формування фінансової звітності та забезпечення користувачів достовірною інформацією про фінансово-майновий стан підприємства.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Економіка підприємств	Облік і аудит
Фінансовий облік	Організація обліку
	Фінансова звітність підприємств
	Контроль та ревізія
	Податковий облік

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни (відповідно до стандартів ОПП)

Модуль 1. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА (3,0 / 108)

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1. Необхідність і сутність облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами. (1,0/36)

Тема 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики.

Тема 2. Методологія облікової політики підприємства.

Тема 3. Методика формування облікової політики підприємства.

Тема 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.

Змістовний модуль (ЗМ) 1.2. Характеристика методів бухгалтерського обліку, що використовується в обліковій політиці підприємства (1,0/36)

Тема 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства.

Тема 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства.

Тема 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів.

Тема 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів.

Змістовний модуль (ЗМ) 1.3. Документообіг та практичні аспекти формування облікової політики підприємств. (1,0/36)

Тема 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства.

Тема 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності.

Тема 11. Формалізація облікової політики підприємства

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управ- лінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень Проникати в сутність комерційної діяльності, свідомо використовувати наукові знання та нормативну документацію в професійній діяльності. Орієнтуватись у проблемах економічного розвитку підприємств, ефективно використовувати обчислювальну техніку	Виробнича, соціально-виробнича	Виконавська
Алгоритмічний рівень Захищати інтереси підприємства, поєднувати суспільні, колективні та індивідуальні інтереси, вести комерційну діяльність підприємства на високому рівні ефективності	Виробнича	Організаційна, аналітична
Евристичний рівень Ураховувати соціальні аспекти впливу рішень, що приймаються, на співробітників, споживачів, а також місцевої спільноти. Користуватись досвідом розвинутих країн в області комерційної діяльності	Соціально-виробнича	Управлінська, організаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Серікова Т.М., Понікаров В.Д. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2008. – 392 с.
2. Бутинець Ф.Ф., Малюга Н.М. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків. Стандарти і кореспонденція рахунків, звітність. Навч. пос. – Житомир, ПП „Рута”, 2001. – 542 с.
3. Герасим П.М., Журавель Г.П., Хомин П.Я. Фінансовий, управлінський і податковий облік у господарських товариствах. – Тернопіль, Економічна думка, 2003. – 480 с.
4. Бутинець Ф.Ф., Чижевська П.В., Герасимчук Н.В. Бухгалтерський управлінський облік. Начальний посібник.- Житомир, ПП „Рута” – 2006. – 448 с.
5. Герасим П.М., Десятник О.М., Журавель Г.П. Система оподаткування та її інформаційне – облікове забезпечення. – К.: ВД „Професіонал”, 2006. – 736с.
6. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник. – Житомир: ПП „Рута”, 2003. – 444 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА

Мета вивчення: Дисципліна «Облікової політика підприємства» є однією зі складових, яка забезпечує формування професійних знань спеціалістів за спеціальністю «Облік і аудит», її метою є засвоєння принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які необхідно застосовувати на кожному підприємстві з метою складання і подання звітності.

Завдання вивчення дисципліни:

Досягнення поставленої мети зумовлює такі завдання при вивченні цієї дисципліни:

- засвоєння вимог нормативно-правових актів щодо визначення облікової політики підприємства;
- формування цілісної системи знань особливостей принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку, які використовуються для складання й подання звітності;
- оволодіння навиками практичного застосування елементів облікової політики безпосередньо на підприємстві;
- забезпечення вміння визначати облікову політику підприємства з урахуванням особливостей його діяльності та чинних вимог нормативно-правових актів, яким вона регулюється.

Змістові модулі: Необхідність і сутність облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами. Характеристика методів бухгалтерського обліку, що використовується в обліковій політиці підприємства. Документообіг та практичні аспекти формування облікової політики підприємств.

Annotation of the educational discipline program

The purpose: the future specialists deep knowledge obtaining and forming their economic way of thoughts which is market relationships adequate; forming their skills of real economic processes analyzing and well-grounded decisions of economic problems finding.

The subject matter: the fundamental economic categories, economic laws and principles of economic systems functioning; economic relationships, economic mechanisms and people's activities which is effective management in the limited economic and natural resources oriented; distinctive features of market transformation of Ukrainian economy; the modern global processes in economic life of mankind.

Content module: the general basis of social-economic development of the society; theoretic basis of market economy, transitional economy; economic theory and economic policy of the state, mechanism of the world economy development.

Аннотация программы учебной дисциплины УЧЕТНАЯ ПОЛИТИКА ПРЕДПРИЯТИЯ

Цель изучения: Дисциплина "Учетная политика предприятия" является одной с составляющих, которая обеспечивает формирование профессиональных знаний по специальности "Учет и аудит". Основной целью изучения предмета является усвоение принципов, методов и процедур бухгалтерского учета, которые необходимо применять на каждом предприятии с целью составления и представление отчетности.

Задачи изучения:

Достижение поставленной цели предопределяет такие задачи при изучении дисциплины:

- усвоение требований нормативно-правовых актов относительно определения учетной политики предприятия;
- формирование целостной системы знаний, принципов, методов и процедур бухгалтерского учета, которые используются для составления и представления отчетности;
- овладение навыками практического применения элементов учетной политики на предприятии;
- приобретения умения определять учетную политику предприятия с учетом особенностей его деятельности и действующих требований нормативно-правовых актов, которым оно регулируется.

Содержательные модули: Необходимость учетной политики на предприятии, обеспечивающей ее применяемость на основе нормативно-правовых актов. Характеристика методов бухгалтерского учета, которые используются в учетной политике предприятия. Документооборот и практические аспекты формирования учетной политики предприятия.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни „Облікова політика підприємства” за робочими навчальними планами заочної форми навчання

Призначення: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідно ECTS - 1 Модуль 1- у 3х змістовних модулях. Загальна кількість годин – 108 год.	Галузь знань 0305 - „Економіка підприємства”, за напрямом підготовки 6.030509 – „Облік і аудит”. Освітньо-кваліфікаційний рівень – <i>бакалавр</i>	Дисципліна відбіркова. Курс 3-й, семестр – 6. Аудиторні заняття: 10 год. Лекції - 6 год., практичні – 4 год. Самостійна робота – 98 год, у тому числі підготовка контрольної роботи – 15 год. Від підсумкового контролю - <i>залік</i>
Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 10% до 90%		

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення лекційних аудиторних занять, на яких розглядають найбільш складніші теоретичні та практичні питання, проводиться вивчення розрахункових методик. Велике значення у процесі вивчення й закріплення матеріалу має самостійна робота студентів. Наведені види занять розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни „Облікова політика підприємства” студенти повинні ознайомитися з програмою дисципліни, та структурою, методами й формами навчання, способами й видами контролю та оцінювання знань.

Тематичний план дисципліни „Облікова політика підприємства” складається з двох змістових модулів, кожен з яких, поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує декілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекції та самостійна робота студента. Основним завданням самостійної роботи студентів є закріплення основної та отримання додаткової інформації для більш поглибленого вивчення дисципліни.

Зміст дисципліни розкривається у темах:

Змістовий модуль 1.1. Необхідність і сутність облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами

Тема 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики.

Суб'єкти нормативно-правового регулювання облікової політики, юридичні особи — державні підприємства, кооперативні організації. Приватні підприємства і організації, іноземні юридичні особи; громадяни України, іноземні громадяни й особи без громадянства, змішані підприємства. Формування облікової політики з урахуванням нормативно-правових актів, які видають Національний банк України, комерційні банки. Основний нормативно-правовий документ, який визначає необхідність облікової політики підприємства, Закон України «Про бухгалтерський облік та формування звітності в Україні», Бюджетний кодекс України, П (С)БО1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Визначення облікової політики на основі положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку і фінансової звітності..

Тема 2. Методологія облікової політики підприємства.

Критерії звітності, достовірність звітної інформації, якісні характеристики фінансової звітності на основі Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та „Загальні вимоги до фінансової звітності”, принцип нарахування та відповідності доходів і витрат, принцип превалювання сутності над формою, критерії правдивості поданих даних, принцип історичності (фактичної) собівартості. Визначення принципів: цілісності, автономності, подвійного запису, діючого підприємства, об'єктивності (реєстрації), обачності (консерватизму), оцінки затрат підприємства, реєстрації доходу (реалізації), відповідності, послідовності, періодичності, конфіденційності, грошового виміру, послідовності.

Тема 3. Методика формування облікової політики підприємства.

Тлумачення терміна „Облікова політика”: у широкому розумінні – це сукупність принципів, методів, процедур, що використовуються підприємством для складання фінансової звітності. У вузькому - це сукупність способів ведення обліку, вибір підприємством конкретних методик, форм та техніки організації ведення бухгалтерського обліку. Технологія бухгалтерського обліку, послідовність складання первинних документів. Інструменти балансової політики: балансова політика, політика вибору звітної дати, політика прибутку, інформаційного забезпечення, політика дивідендів, політика оцінки. Принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку. Основні правила формування облікової політики підприємства.

Тема 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.

Розробка Плану рахунків бухгалтерського обліку (робочого плану рахунків) підприємства, визначення особливостей робочого плану рахунків, субрахунки третього порядку, групування активів, аналітичні, та синтетичні рахунки, додаткові реквізити, обґрунтування необхідності розмежування монетарної й немонетарної заборгованості, розмежування обліку за аналітичними та синтетичними рахунками. Повний та скорочений план рахунків.

Змістовний модуль (ЗМ)1.2. Характеристика методів ухгалтерського обліку, що використовується в обліковій політиці підприємства

Тема 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства.

Фінансовий облік як комплексний системний облік усіх засобів та процесів господарської діяльності, аналітичний облік: наявності та руху всіх майнових об'єктів, ресурсів, які формують активи підприємства; усіх, суб'єктів, фізичних та юридичних осіб, які мають правові відносини з підприємством; розрахунків з покупцями за вимогами; розрахунків з постачальниками за зобов'язаннями; розрахунків з кредиторами; розрахунків з дебіторами; фінансових операцій: акцій, облігацій, дивідендів, векселів, кредитів, процентів, інвестицій тощо. Основні завдання управлінського та внутрішньогосподарського обліку. Структура витрат затрат за елементами. Статті витрат виробництва. Деталізація статей витрат матеріалів. Методика оцінки залишків незавершеного виробництва. Фактична собівартість одиниці виробленої продукції.

Тема 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства.

Нормативно-правове регулювання облікової політики підприємства, предмет та метод податкового та фінансового обліку, об'єкти фінансового й податкового обліку, податковий облік та його особливості, підсистеми фінансового, управлінського, податкового обліку як елементи загальної системи бухгалтерського обліку, документація в системі податкового обліку, податкова політика та податкова звітність, відносини між податковим та іншими видами бухгалтерського обліку, особливості відображення синтетичних рахунків фінансового та податкового обліку.

Тема 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів.

Формування історичної (первинної) вартості необоротних активів,

методика бухгалтерського обліку основних засобів та нематеріальних активів (НА), оцінка основних засобів та НА на підприємстві, зміна первісної вартості основних засобів та їх зносу, оприбуткування об'єкта, знос та методи нарахування амортизації, оцінка основних засобів як економічного ресурсу. Фінансова концепція збереження капіталу, знецінення активів, періодичне коригування вартості необоротних матеріальних активів.

Тема 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів.

Формування історичної (первинної) вартості оборотних активів, основні методи оцінки вибуття запасів у виробництво, інвентаризація, її періодичність та документальне оформлення, визначення справедливої вартості, розрахунок ліквідної вартості, затвердження переліку витрат, що стосуються майбутніх періодів, затвердження системи оплати праці і системи преміювання за колективним договором.

Змістовний модуль (ЗМ) 1.3. Документообіг та практичні аспекти формування облікової політики підприємств

Тема 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства.

Інформаційна модель підприємства, структура бухгалтерії підприємства, автоматизація робочого місця бухгалтера – аналітика, визначення посад облікових працівників, основні права та обов'язки головного бухгалтера підприємства, кваліфікаційні вимоги щодо головного бухгалтера, дисциплінарна, матеріальна та кримінальна відповідальність головних бухгалтерів.

Тема 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності.

Фінансова та облікова звітність підприємства, визначення конкретних умов й складання й подання звітності відповідно до вимог Закону України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”. Звітність статистична, податкова та відрахування на соціальні заходи. Внутрішня звітність підприємства. Встановлення термінів подання фінансової звітності. Визначення порогу суттєвості статей фінансової звітності. Елементи методу бухгалтерського обліку, виявлення помилок.

Тема 11. Формалізація облікової політики підприємства

Сутність поняття „формалізація облікової політики”, наказ про облікову політику то його додатки. Структура наказу про облікову політику. Чинники,

які впливають на вибір облікової політики, основні положення та зміст наказу, додатки до основного наказу про вибір облікової політики.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Сем.,Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	3,0/108	6	4	-	98
ЗМ1.1	1,0/36	2	1	-	33
ЗМ1.2	1,0/36	2	1	-	33
ЗМ1.3	1,0/36	2	2	-	32

Таблиця 2.4 - Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура) 6.030509
1	2
ЗМ 1.1. <i>Необхідність і сутність облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами</i>	2,0
Тема 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики.	1,0
Тема 2. Методологія облікової політики підприємства.	1,0
Тема 3. Методика формування облікової політики підприємства.	
Тема 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.	
ЗМ1.2. <i>Характеристика методів бухгалтерського обліку, що використовується в обліковій політиці підприємства</i>	2,0
Тема 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства.	
Тема 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства.	1,0
Тема 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів.	0,5
Тема 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів.	0,5

1	2
ЗМ 1.3. Документообіг та практичні аспекти формування облікової політики підприємств	2,0
Тема 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства.	1,0
Тема 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності.	1,0
Тема 11. Формалізація облікової політики підприємства	
РАЗОМ	6

Таблиця 2.5 – Практичні заняття (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура) 6.030509
ЗМ 1.1. Необхідність і сутність облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами	1,0
Тема 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики.	1,0
Тема 2. Методологія облікової політики підприємства.	1,0
Тема 3. Методика формування облікової політики підприємства.	
Тема 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.	
ЗМ1.2. Характеристика методів бухгалтерського обліку, що використовується в обліковій політиці підприємства	1,0
Тема 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства.	0,5
Тема 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства.	0,5
Тема 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів.	
Тема 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів.	
ЗМ 1.3. Документообіг та практичні аспекти формування облікової політики підприємств	2,0
Тема 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства.	0,5
Тема 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності.	0,5
Тема 11. Формалізація облікової політики підприємства	1,0
РАЗОМ	4

Таблиця 2.6 - Самостійна навчальна робота студента
(форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура) 6.030509
ЗМ 1.1. Необхідність і сутність облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами	33
Тема 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики.	9
Тема 2. Методологія облікової політики підприємства.	6
Тема 3. Методика формування облікової політики підприємства.	9
Тема 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.	9
ЗМ1.2. Характеристика методів бухгалтерського обліку, що використовується в обліковій політиці підприємства	33
Тема 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства.	8
Тема 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства.	9
Тема 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів.	8
Тема 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів.	8
ЗМ 1.3. Документообіг та практичні аспекти формування облікової політики підприємств	17
Тема 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства.	4
Тема 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності.	6
Тема 11. Формалізація облікової політики підприємства	7
Виконання контрольної роботи	15
РАЗОМ	98

2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних знань з курсу „Облікова політика підприємства”.

Таблиця 2.8 – Розподіл часу самостійної навчальної роботи студентів

Форми самостійної роботи	Кількість годин
	6.030509
Вивчення теоретичних питань та підготовка до поточного та підсумкового контролю	98

2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

ЗМ 1.1. *Необхідність і сутність облікової політики підприємства за нормативно-правовими актами*

Тема 1. Суб'єкти й нормативно-правові акти регулювання облікової політики.

Чим визначається необхідність облікової політики підприємства.

Розкрийте сутність і дайте характеристику складових облікової політики підприємства.

Якими принципами визначається облікова політика підприємства.

Дайте характеристику методів бухгалтерського обліку, що використовуються в обліковій політиці підприємства.

Які процедури застосовуються в обліковій політиці підприємства.

Дайте характеристику нормативно-правовому регулюванню організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

7. Визначте основні принципи організації підсистеми управлінського обліку.

8. Розкрийте сутність нормативно-правових актів з регулювання облікової політики.

Тема 2. Методологія облікової політики підприємства.

1. Чому нормативно-правове регулювання податкового обліку є основою облікової політики підприємства.

2. Визначте основні принципи організації податкового обліку та їх відображення у обліковій політиці підприємства.

3. Як забезпечується податковий облік згідно з обліковою політикою підприємства.

4. Сутність узагальнення даних бухгалтерського обліку за вимогами нормативно-правових документів щодо складання й подання звітності.

5. Визначте основні складові методики узагальнення даних за обліковою політикою підприємства.

Тема 3. Методика формування облікової політики підприємства.

1. Основні моделі бухгалтерського обліку за обліковою політикою.
2. Розкриття облікової політики у Примітках до річної фінансової звітності.
3. Підсистема управлінського обліку за обліковою політикою.
4. Характеристика форм бухгалтерського обліку та їх застосування за обліковою політикою.
5. Сутність методів здійснення облікової політики підприємства.
6. Визначте форми організації бухгалтерського обліку за обліковою політикою.

Тема 4. Нормативно-правова база облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.

1. Визначте нормативно-правову базу облікової політики підприємства щодо застосування Плану рахунків.
2. Як враховується специфіка діяльності підприємства при формуванні облікової політики стосовно Плану рахунків.
3. Визначте процедури здійснення облікової політики підприємства.
4. Наведіть характеристику принципу обачності за обліковою політикою.
5. Чому необхідно дотримуватись принципу повного висвітлення результатів господарської діяльності підприємства за обліковою політикою.
6. Наведіть характеристику принципу автономності за обліковою політикою.

ЗМ1.2. Характеристика методів бухгалтерського обліку, що використовується в обліковій політиці підприємства

Тема 5. Формування витрат виробництва і калькуляція собівартості продукції за обліковою політикою підприємства.

1. Сутність розмежування витрат діяльності за періодами у відповідності з обліковою політикою.
2. Визначення переліку змінних і постійних витрат за обліковою політикою.
3. Визначте порядок обліку транспортно-заготівельних витрат за обліковою політикою.
4. Визначення статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) за обліковою політикою.

5. Чому необхідно дотримуватися принципу нарахування й відповідності доходів і витрат за обліковою політикою.

Тема 6. Методологія і методика податкового обліку за обліковою політикою підприємства.

1. Підсистема податкового обліку за обліковою політикою.
2. Сутність розмежування доходів за періодами у відповідності з обліковою політикою.
3. Як забезпечується складання й подання звітності підприємства у відповідності обліковою політикою.
4. Відображення відстрочених податкових активів за обліковою політикою.
5. Як забезпечується регулювання податкового обліку за обліковою політикою.
6. Відображення платежів на соціальні заходи за обліковою політикою.

Тема 7. Облікова політика підприємства щодо необоротних активів

1. Які методи амортизації необоротних активів застосовуються за обліковою політикою.
2. Переоцінка необоротних активів за обліковою політикою.
3. Визначте способи нарахування амортизації за обліковою політикою.
4. Визначте вартісної межі необоротних активів за обліковою політикою.

Тема 8. Облікова політика підприємства щодо оборотних активів.

1. Визначте особливості обліку запасів за обліковою політикою.
2. Назовіть методи оцінки вибуття запасів за обліковою політикою.
3. Визначте процедури складання звітності за обліковою політикою.
4. Назовіть методи розподілу та використання прибутку за обліковою політикою.

ЗМ 1.3. Документообіг та практичні аспекти формування облікової політики підприємств.

Тема 9. Структура бухгалтерії і документооборот за обліковою політикою підприємства

1. Які повноваження мають суб'єкти регулювання облікової політики.
2. Визначте повноваження власника підприємства щодо визначення

облікової політики.

3. Назовіть рівні регулювання облікової політики.
4. Які фактори сприяють зміні облікової політики.
5. Визначте документи, що є основою облікової політики, їх короткий зміст.
6. Назовіть форми обліку та їх визначення за обліковою політикою.

Тема 10. Облікова політика підприємства щодо узагальнення даних для складання звітності.

1. Розкриття облікової політики у Примітках до річної фінансової звітності.
2. Бюджетний кодекс як нормативний документ, що регулює облікову політику.
3. Назовіть основні критерії визначення облікової політики.
4. Облікова й балансова політика та їх тлумачення.
5. Реєстрація даних як складова облікової політики.
6. Відображення змін облікової політики у звітності.

Тема 11. Формалізація облікової політики підприємства

1. Як розподіляються функціональні обов'язкі щодо забезпечення ведення управлінського обліку за обліковою політикою.
2. Визначте структуру та зміст Наказу про облікову політику структура підприємства
3. Визначте основні положення облікової політики за стандартами бухгалтерського обліку.
4. Визначте взаємозв'язок принципів, методів і процедур за обліковою політикою.
5. Сутність документообороту як складової облікової політики.
6. Розподіл обов'язків серед працівників бухгалтерії за обліковою політикою.
7. Наведить додатки до наказу про облікову політику, та визначте їх характеристики.

2.6. Критерії оцінювання знань

Контроль рівня знань студентів

Складовою частиною навчального процесу є контроль рівня знань студентів. Контроль дає можливість оцінювати знання й уміння, які отримані студентами в процесі навчання. Контроль знань та вмінь студента відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни „Облікова політика підприємства” застосовується підсумковий контроль знань, який дає можливість забезпечити об'єктивне оцінювання рівня знань студента.

Форма підсумкового контролю

Знання студентів заочної форми навчання за курсом „Облікова політика підприємства” оцінюються у формі письмового семестрового заліку, з урахуванням правильності виконаної контрольної роботи й успішної роботи під час практичних занять.

Умови і порядок прийняття заліку.

Структура письмового семестрового заліку складається з відповіді на два програмних питання.

Структура контрольної роботи складається з реферату, в якому необхідно дати відповідь на два контрольних питання по курсу „Облікова політика підприємства”. Контрольна робота вважається виконаною за умови повної відповіді на поставлені в контрольній роботі питання.

Проведення заліку передбачає оцінку знань студентів по двубальної системі: "Зараховане" чи "Незараховано". До заліку допускаються студенти, що виконали контрольну роботу.

Оцінка "Зараховане" ставиться в тому випадку, якщо студент виконав контрольну роботу, у повному обсязі освоїв навчальний матеріал, відповідає на поставлені питання, уміє використовувати практичні задачі, але допускає незначні помилки у визначенні термінології, категорій, у розрахунках при рішенні практичних задач.

Оцінка "Незараховане" ставиться в тому випадку, якщо контрольна робота виконана з помилками, студент освоїв навчальний матеріал не в повному обсязі, чи не засвоїв зовсім, допускає принципові помилки у відповідях на питання і грубі помилки в розрахунках.

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Серікова Т.М., Понікаров В.Д. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник.- Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2008. – 392 с.	1.1,1.2, 1.3.
2. Бутинець Ф.Ф., Малюга Н.М. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків. Стандарти і кореспонденція рахунків, звітність. Навч. пос. – Житомир, ПП „Рута”, 2001. – 542 с.	1.1,1.2,1.3.
3. Герасим П.М., Журавель Г.П., Хомин П.Я. Фінансовий, управлінський і податковий облік у господарських товариствах. – Тернопіль, Економічна думка, 2003. – 480 с.	1.1, 1.2, 1.3.
4. Бутинець Ф.Ф., Чижевська П.В., Герасимчук Н.В. Бухгалтерський управлінський облік. Начальний посібник.- Житомир, ПП „Рута” – 2006. – 448 с.	1.1,1.2, 1.3.
5. Герасим П.М., Десятник О.М., Журавель Г.П. Система опотаткування та її інформаційне – облікове запезпечення. – К.: ВД „Професіонал”, 2006. – 736 с.	1.1,1.2,1.3.
6. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник. – Житомир: ПП „Рута”, 2003. – 444 с.	1.1,1.2,1.3.
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.ksame.kharkov.ua	1.1,1.2,1.3.
2. WWW. ME.GOV.UA	1.1,1.2,1.3.
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Методичні вказівки до організації самостійної роботи з вивчення дисципліни "Облікова політика підприємства" (для студентів 3 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”, напряму підготовки 6.030509 - „Облік і аудит” / Укл. Бойко Л.Г. - Харків: ХНАМГ, 2010. - 38 с.	1.1, 1.2, 1.3.
2. Облікова політика підприємства. Конспект лекцій для студентів 3 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”, напряму підготовки 6.030509 - „Облік і аудит”/ Укл. Бойко Л.Г. - Харків: ХНАМГ, 2010. - 180 с.	1.1, 1.2, 1.3.

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни та Робоча програма навчальної дисципліни “Облікова політика підприємства” для студентів 3 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр галузі знань 0305 - „Економіка і підприємництво”, напряму підготовки 6.030509 - „Облік і аудит”

Укладач: Лариса Георгіївна Бойко

План 2009, поз. 787 Р

Підп. до друку 28.01.2010	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 1,0	Обл.-вид. арк. 1,3
Замовл № 5624	Тираж 15 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, Харків, вул. Революції, 12